

kim Peyğāmbar 'as (16) dünyādın naqıl qıldı. On sekiz kün sökel boldı. Rebl'ü'l-avval ayının on birinç kün yekşenbe kün erdi kim āhıratqa ulandı.

(17) وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ

İKİNCİ FAŞL

Peyğāmbar 'as'qa vahiy kelmekiniñ beyānı içinde turur

İmām Şağānī [7] (1) *raḥmhi* Meşārıqu'l-Envār atlıg kitābı içinde bu ḥadīşni keltürmiş:

روى عن أبي هريرة رضي الله عنه عن رسول الله (2) صَلَّى الله عليه وسلم أنه قال
إن الدين بدا غريباً وسيعود الدين كما بدا فطوبى للغرباء

Bu ḥadīş ma'nisi ol bolur kim Peyğāmbar (3) 'as ḥabar bērü yarlıqar: Bu musulmānlıq dīni ġarībluqın zāhir boldı, qıyāmat etekinde taqı ġarībluqın qaytgay. Hoşluq (4) bolsun ġarīblarqa!

'Ayışe *raẓhā* aytur: Peyğāmbar 'as peyğāmbarlıq kelmezdin oza rāst tüşler körü (5) başladı. Ne kim tüş körse erdi, özi ta'bır qılur erdi. Ol tüşlerniñ yoruqı tēg açuq rāst kelür erdi, hēç ḥaṭā (6) qılmaz erdi.

Bir kün Peyğāmbar 'as Ḥadīcağa aytur *raẓhā*: Yā Ḥadīca, kökdin āvāz eşittim, inġen qorqtum (7) tēdi erse, Ḥadīca *raẓhā* aydı: Yā Muḥammed, hēç qorqmağıl! Ḥaq te'ālā sēni zāyi' qılmağay tēdi erse, Peyğāmbar 'as (8) aydı: Yā Ḥadīca, köñglüm ḥalvat olturmaq tileyür. Maṅğa azıq qılu bērgil! Hırā tağında bir ġār bar, ol ġār içinde bir qaç (9) kün ḥalvat olturayın tēdi erse, Ḥadīca *raẓhā* azıq qılu bērdi. Peyğāmbar 'as ol azıqı alıp bardı taqı (10) ol ġār içinde bir qaç kün ḥalvat qıldı. Ol azıq tükendi. Yana keldi, aytur: Yā Ḥadīca, maṅğa ḥalvat olturmaq hoş kelür (11) tēp hemişe azıq alıp barıp ḥalvatlar qılur erdi. Bir kün keldi, Ḥadīcağa aytur: Yā Ḥadīca, kökdin heybetlig āvāz üküş (12) kelür boldı. Qorqar boldum, taqı ḥalvat hoşluqıdın kēçü bilmez-men. Neteg qılayın? tēdi erse, Ḥadīca *raẓhā* aydı: (13) Yā Muḥammed, hēç qorqmağıl! Bu işniñ sonğı hayr bolğay, Ḥaq te'ālā sēni zāyi' qılmağay tēdi erse, azıq alıp (14) Hırā tağının ġarı içinde olturdi. Bir kün ol ġār içinde olturur erken bir kimerse peydā boldı taqı Peyğāmbar (15) 'as qatınğa keldi. Aydı: Yā Muḥammed, oqığıl! tēdi erse, Peyğāmbar 'as aytur: Men oqığan ermes-men tēdim (16) erse, mēni tutti taqı qatıg qıstı, andağ kim tātım qalması. Yana ıda bērdi taqı aydı: Yā Muḥammed, oqığıl! Men aydım: Oqığan (17) ermes-men tēdim erse, ékinç qata mēni tutti taqı andağ qıstı kim hēç yarağım qalması. Yana boşadı, yana aydı: Yā Muḥammed, oqığıl [8] (1) tēdi erse, men aydım: Vallāhi, men oqığan ermes-men tēdim erse, maṅğa aydı: Aytğıl:

اقرا باسم ربك الذى خلق (2) خلق الانسان من علق اقرأ وربك الاكرم الذى علم بالقلم
علم الانسان ما لم يعلم (XCVI : 1-5)

Bu yerke tegrü oqıdı erse, (3) men taqı oqıdım. Bu âyat avval nâzil âyat tēp ayturlar. Ma 'nisi ol bolur kim: *اقرا باسم ربك الذى خلق* Yâ Muḥammed, (4) on sekkiz minḡ 'ālamnı yaratğan Bir u Bārnuḡ âyatını oqıgıl! *خلق الانسان من علق* Ol Taḡrınınḡ âyatını oqıgıl kim âdam (5) oḡlanlarını *اقرا وربك الاكرم الذى علم بالقلم* bir pāra qoyuḡ qandın yarattı. Oqıgıl, yâ Muḥammed, taqı seninḡ Perverdīgārinḡ (6) andaḡ ke-rīm Taḡrı turur kim âdam oḡlanlarına ḡatnı qalam birle öġretti. *علم الانسان ما لم يعلم* Ādam oḡlanlarına (7) bilmegenlerini bildürdi tēdi. Taqı közümdin ḡāyib boldı erse, men taqı qorquḡ ve heybet birle revān ol ḡārdın çıqıp (8) qorqa titreyü kelip aydım: Yâ Ḥadīca, mēni tonḡa ḡulḡaḡ taqı yatquruḡ kim ḡālīm müteḡayyir boldı tēdim erse, mēni ḡulḡap (9) yaturdılar. Bir zamān yatmıḡdın öz ḡālīmqa keldim taqı nē aḡvāl kim ol ḡārda keḡti, cümlesini aydım erse, Ḥadīca aydı (10) *raḡhā*: Yâ Muḥammed, qorqmaḡıl işinḡ ḡayr bolḡay, Ḥaq te 'ālā seni zāyi 'qılmaḡay anıḡ üçün kim seninḡ edḡü (11) 'ādatlarınḡ bar: yaq yawuqnı sever-sen, yalḡan sözlemes-sen, kişilerinḡ emgekini kötürür-sen taqı qonuqların ağır- (12) -lar-sen, miskınlerke yārī bērür-sen, hēḡ saḡa Taḡrı te 'ālā yamanlıq-nı bērmegey tēp öġütledi erse, Peyḡāmbar 'as (13) köḡli ḡoş boldı. Andın soḡ Ḥadīca aydı *raḡhā*: Yâ Muḥammed, turḡıl, baralınḡ! Menim atam qarındaşı oḡlı bar, Varqa 'bnü (14) Nevfel tēyürler. Uluḡ yaşıḡ turur, ēki közi körmes bolup turur. Üküş 'ilm bilür, İncıl (15) oqıyur tēdi erse, Peyḡāmbar 'as Ḥadīca birle bardılar. Taqı nē kim Peyḡāmbar 'as kördi, cümlesini aydı erse, ol (16) aydı kim: Yâ Muhammed, beşārat bolsun saḡa kim ol körünge Cebre'il turur Mūsā peyḡāmbarqa, taqı 'İsā peyḡāmbarqa taqı öḡin peyḡāmbar- (17)-larqa kelgen turur. Yâ Muḥammed, āḡir zamānnınḡ peyḡāmbarı sen bolḡay-sen. İncılde taqı seninḡ şıfatınḡ bar, Tevrıtte taqı bar. [9] (1)) Peyḡāmbarlarnınḡ ḡatamı sen bolḡay-sen, velikin cümle peyḡāmbarlarnınḡ uluḡı sen bolḡay-sen. Kāşki men yigit bolsa erdim, seni (2) Mekke kāfirları Mekkedın çıqarmıḡda qatınḡda bolsa erdim, saḡa yārī bērgey erdim tēdi erse, Peyḡāmbar 'as aydı: (3) Yâ Varqa, mēni Mekkedın-mü çıqarḡaylar? Varqa aydı: Bell, yâ Resülallāh, seni Mekkedın çıqarḡaylar. Kāfirlar üküş zaḡmat (4) ve meşaqḡat tegürgeyler. Andın soḡ Ḥaq *tvt* saḡa nuşrat bērgey. Dīninḡ yükey bolḡay, aḡvālınḡ qavī bolḡay (5) tēdi erse, Peyḡāmbar 'as köḡli ḡoş boldı. Andın soḡ bir qaḡ eyyām keḡti, Varqa 'bnü Nevfel taqı dünyādın köḡti.

Yana Peyḡāmbar (6) 'as aydı: Bir kün Ḥirā taḡında erdim. Qulaqım-qa āvāz kelür: Yâ Muḥammed, yâ Muḥammed! tēyü. Tört yanımḡa baq-

tım, hêç kimersenî (7) körmedim. Üstün baqtım erse, körer-men bir yerli kökli arasında bir uluğ taht urulmuş, ol taht üze Cebre'il (8) olturmuş, yüzi kün tég qumıyur. Kördüm erse, könglümke yana qorquğ kirdi, titreyü başladım. Qayra yana Hādīca qatınga (9) keldim taqı aydım: Yā Hādīca, meni tonga çulğağıl kim könglümke yana qorquğ kirip turur tédim erse, meni çulğadı, yatqurdı. (10) Baqar men, havāda Cebre'il yana zāhir boldı taqı aydı:

يَايَهَا الْمَدَّثَرُ قُمْ فَاَنْذِرْ وَرَبِّكَ وَثِيَابَكَ فَطَهَّرَ وَالرَّجْزَ (11) فَاسْجِرْ وَلَا تَمْنُنْ

(LXXIV: 1-7) فَاصْبِرْ

Ma'nisi ol bolur kim: يَايَهَا الْمَدَّثَرُ ey tonga çulğanıp yatğan Peyğambar 'as (12) قُمْ فَاَنْذِرْ qopğıl, Qurayş kâfirlarını Tañğrınıñ 'azābıdın qorqutğıl, Rebbünğni uluğlağıl taqı namāznıñ (13) avvalında Allāhu ekber tēp namāz başlağıl, وَثِيَابَكَ فَطَهَّرَ tonunğni necesdin arıtğıl! İbnü 'Abbās *razhu* aytur: Ma'nisi (14) ol bolur kim: Yā Muḥammed, teniñni yazuqdın arıtğıl, وَالرَّجْزَ فَاسْجِرْ yaman işlerni qođğıl yā taqı şeytān vesvesesini (15) qođğıl, وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ tā'at ve 'ibādat qılsañg, Rebbünge minnat qılmağıl, tā'atunğni üküş körmegil, وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ (16) Tañğrıqa tā'at qılmaq içinde nefsunge şabur bağlağıl yā taqı halqlarğa risālat tegürmek içinde şabur qılğıl, yā taqı kâfirlar (17) āzārınga Haq sözi fermānını tegürmek içinde şabur qılğıl! tēdi erse, Peyğambar 'as derhāl qoptı taqı halāyıqğa Haq [10] (1) te'ālānıñ fermānını tegürü başladı, kâfirlarnı tamuğ otındın qorquta başladı.

Andın soñg bir qaç eyyām keçti. Hêç Cebre'il (2) kelmedi erse, Peyğambar 'as inğen qadğuluğ boldı, şavqı Haq te'ālānıñ selāmınga taqı kelāmınga ziyāda boldı. (3) Bir kün yana bardı Hırā tağınga. Üküş intizār qıldı. Cebre'il 'as kelmedi erse, tiledi kim özini tağ başındın (4) kemişse, helāk qılsa. Gāyat-i maḥabbatıdın derhāl Cebre'il 'as keldi taqı aydı: Yā Muḥammed, bişārat bolsun sañga, Haq te'ālā (5) lutfını taqı keremini seniñ haqqınga tamām qıldı. Hêç peygāmbarlar haqqınga ol miqdār lutf u kerem qılmadı kim seniñ (6) haqqınga qıldı. Peyğambar 'as aydı: Yā Cebre'il, beyān qılğıl, ol neteg lutf u keremler turur? Cebre'il 'as aydı: (7) Qayu yerde kim Haq te'ālānıñ zikri yāq qılınsa, seniñ zikrinğ taqı yāq qılınğay. Taqı Haq te'ālā sañga öz zātı (8) birle durūz şenā aydı taqı ferİsteleringe buyurdı kim: Menim resūlumğa durūz şenā aytıñlar! Taqı ummatlarınğa bu-(9) -yurđı kim qıyāmatqa tegrü sañga durūz u şenā ayğaylar. Taqı seniñ ummatınğni cümle peygāmbarlar ummatıdın artuq qıldı taqı (10) yer yüzini seniñ ummatınga mescid qıldı. Qayu yerde namāz qılsalar, Haq *tvt* qabūl qılğay tēdi erse, Peyğambar 'as

(11) hâtırı hoş boldı. Andın [sonğ] Cebre'il 'as adaqını yerke urdı erse, yerdin çeşme peydâ boldı. Ol çeşmedin yundı taqı êkki (12) rek'at namâz qıldı, taqı aydı: Yâ Muḥammed, men yunmıšım tég yungıl taqı men namâz qılmıšım tég namâz qılğıl tédi erse, Peyğāmbar 'as (13) taqı Cebre'il yunmıšı tég yundı taqı Cebre'il 'as namâz qılmıšı tég namâz qıldı. Bir yılqa tegi êkkişer rek'at namâz qıldı. Bir yıldın (14) sonğ bēş namâz farîza qılndı.

ÜÇÜNÇ FASL

Peyğāmbar 'as taqı yārānları birle İslām avvalında emgengenleri- (15) -niñ beyānı içinde turur

İmām Abu'l-Me'ālī Muḥammed İspicābī *raḥmhi* Tefsir'inde Sūratu'l-Aḥzāb içinde bu ḥadīşni keltürmiş:

(16) قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من اذا مومنا فقد اذاني ومن اذاني فقد اذى الله ومن اذى الله فهو ملعون في الزوريه ولا يخيل (17) والذابور والفرقان واعد لهم عذابا مهيئنا Ma'nisi ol bolur kim Peyğāmbar 'as ḥabar bērü yarlıqar: Qayu kimerse mu'minni [11] (1) āzār qılsa, mēni āzār qıldı; taqı kim kim mēni āzār qılsa, Tañğrı te'ālāni āzār qıldı; taqı kim kim Tañğrı te'ālāni āzār qılsa, ol kimerse mel'ün (2) turur. Tevrīt, taqı İncıl, taqı Zebūr taqı Furqān içinde Ḥaq te'ālā ol kimerseke ḥör qılğan 'azābını āmāda qılıp turur tédi.

Ḥabbāb (3) ibnü'l-Aratt atlığ şahabā aytur *raḥhu*: Peyğāmbar 'as Ka'be köligesinde tüşep oturup turur erdi kim keldim. Selām (4) qıldım erse, Peyğāmbar 'as taqı cevāb yarlıqadı. Men aydım: Yâ Resūlallāh, bizke nuşrat bērmez-mü-sen, bizke Tañğrıdın emān qolmaz- (5) -mu-sen? Nēceke tegi bu kâfirlar zahmatını, meşaqqatlarını körer-biz? Qayu yerde namâz qılğanımızni körseler, ururlar, sökerler, (6) hēç bizlerke emān bērmezler tédi[m] erse, Peyğāmbar 'as aydı: Yâ Ḥabbāb, ozaqı peyğāmbarlarnıñ ümmetlerini kâfirlar biçkü birle (7) êkki pārā qılır erdiler. Ol ümmetler şabr qılır erdiler, dīnleridin qaytmaz erdiler. Taqı ba'zılarını tēmür tarğaq birle et- (8) -lerini tarar erdiler sünğükleringe tegi, taqı anlar dīnleridin qaytmaz erdiler. Vallāhi benim dīnim işi andağ tamām bolğay kim Şan'ā (9) atlığ yerdin Ḥazramavt atlığ yerke tegi yalguz atlığ bargay, hēç kimersedin qorqmağay, meger Tañğrıdın qorqğay; taqı (10) qoyluğ kişi bōrüdün qorqğay. Ey ümmetlerim, sizler ta'cıl qılır-siz tédi.

Bir kün Peyğāmbar 'as ewdin çıqtı. (11) Kâfirlarnı Ḥaq yolına ündegeyin, bolğay kim musulmān bolğaylar, tamuğ otıdın qurtulğaylar tēp ewdin çıqmıš erdi. Bir kâfir (12) qarşu keldi. Ol kâfirni hoş söz birle, açuq yüz birle Ḥaq yolına ündeyü başladı erse, ol kâfir Peyğāmbar 'as'qa üküş (13) sökti, köp cefālar qıldı taqı mübārek başınga topraq saçtı. Peyğāmbar 'as'nuñğ hâtırı bezmān boldı. Ol kâfirqa hēç neerse

(14) tēmedi, şabr qıldı, qayra tōndi taqı ēwke kirdi. 'Ayālı qoptı, taqı Peyğāmbar 'as'nuṅ mübārek başıdın topraqı kēterür, taqı zār (15) zār yıǵlayur taqı aytur: Ey baba, nē ḥōrluq bu sizke kim bu kāfirlar qılu[r]-lar? tēdi erse, Peyğāmbar 'as aytur: Ey 'ayālım, yıǵla- (16) -maǵıl, peyğāmbarlardıṅ emgekleri qatıǵ bolur, velikin şevābları ũküş bolur taqı dereceleri artuq bolur. tēdi.

İbnü Mes'ūd *raḫhu* (17) aytur: Bir kün Peyğāmbar 'as Ka'beniṅ bir yanında Mescidü'l-Ḥarām içinde namāz qılır erdi kim Abū Cehl 'al yārānları birle [12] (1) Mescidü'l-Ḥarāmqa kirdiler. Baqarlar, bir münḡüşde Peyğāmbar 'as namāz qılır. Abū Cehl aytur yārānlardıṅ: Qayu birinḡiz (2) barur, fulān maḥallede tēwe boǵuzlap tururlar. Ol tēweniṅ necāsatlıǵ bağarsuqlarını keltürüp bu Muḥammed secdeke barmışda (3) üstünge biraqsa, tonları cümle necis bolsa tēp fermānladı erse, bir mel'ün aydı: Men barayın tēp. Munlar yıǵlışıp (4) baqıp turur erdiler. Peyğāmbar 'as secdeke bardı. Ol mel'ün tēweniṅ necāsatlıǵ bükēnlerini, bağarsuqlarını, (5) cümlesini Peyğāmbar 'as üzesinḡe kemişti. Tonlarını cümle necis qıldı erse, Abū Cehl taqı yārānları cümle külüştiler. (6) İbnü Mes'ūd aytur: Eger qudratım bolsa erdi, Peyğāmbar üzesindeki necāsatı kētergey erdim, velikin İslām za'İf (7) erdi, kāfirlar ğālib erdi, yaraǵım bolmadı kētermekke. Velikin bir kimerse bardı taqı Fāṭımaqa *raḫhā* ḥabar bērdi (8) erse, Fāṭıma *raḫhā* keldi. Baqar, Peyğāmbar 'as secde içinde turur taqı bu kāfirlar külüşü[p] tururlar, Peyğāmbar 'as (9) -nuṅ üzesinde tēweniṅ necāsatları bar. Bu ḥālmı kördi erse, bu kāfirlarqa sökti, taqı Peyğāmbar 'as'nuṅ mübārek (10) arqasındın ol necāsatları biraqtı erse, Peyğāmbar 'as secdedin baş qaldurdı. Baqar, cümle necis bolmış. (11) Ḥāṭırı ḥasta u bezmān boldı. Andın [sonḡ] elgini köterdi taqı üç qata aydı: Ey Bār Ḥudāyā, sen bu kāfirları helāk qılǵıl! (12) tēdi erse, kāfirlar qorqtılar, qaçtılar anıṅ için kim Peyğāmbar 'as'nuṅ qarǵışı elbette kelmedin qalmaz tēp bilür (13) erdiler. İbnü Mes'ūd aytur *raḫhu*: Közüm birle kördüm ol kāfirları Bedr toquşında. Ḥaq te'ālā Peyğāmbarqa nuşrat (14) bērdi, anlar şahrāda şişip yatur erdiler. Aḍaqlarıdın sü[d]rep bir eski quḍuǵqa kemiştiler şasıǵı kişilerke tēgmesün (15) tēp. Su'āl qılurlar: Uḥud toquşında İslām çeriginḡe hezīmet tüşti, kāfirlar ğalaba qıldılar. Peyğāmbar 'as'ın 'Ataba atlıǵ (16) kāfir taş birle urdı taqı mübārek tişini sindurdı. Peyğāmbar 'as yanın yıqıldı, mübārek yüzi taş zaḫmıdın yarıldı (17) taqı qan aqa başladı erse, Peyğāmbar 'as'qa şaḥābalar aydılar: Yā Resūlallāh, bu kāfirlarqa qarǵaǵıl, cümlesi helāk [13] (1) bolsunlar tēdiler erse, Peyğāmbar 'as aydı: Ḥaq te'ālā mēni raḫmat için ıddı, la'nat için ıdmadı. Tanḡrı te'ālā (2) raḫmat qılsun atam Nūḥ peyğāmbarqa! Her künde qavmı anı on qata urur erdiler. Bēḥüş bolur erdi, hēç qarǵamas erdi, meger (3) aytur erdi: Ey Bār Ḥudāyā, qavmum mēni bilmezler. Eger mēni peyğāmbar tēp bilse erdiler, mundaǵ cefā qılmaǵay erdiler. Sen (4) munları köndürgil! tēp du'ā qılır erdi.

Velikin cefaları inġen ħaddın keçti erse, anda qarġadı. Ėmdi men taqı andaġ du 'ā (5) qılayın, sizler āmġn tēngiz! tēp şahābalarqa buyurdı taqı aydı: Ey Bār Ĥudāyā, qavmumnı sen köndürgil kim munlar mēni (6) bilmedin bu cefālar qılurlar tēdi. Taqı bu necāsat kemisġen kāfirlarġa [ne üçün] qarġadı tēp su'āl qıldılar erse, cevāb aymıřlar (7) kim namāz Ĥaq te'alāqa 'ibādat u tē'at qılmaq turur. Kāfirlar Ĥaq te'alāqa 'ibādat qılmaqđın māni' boldılar erse, taħammül qılu bilmedi, (8) qarġadı. Velikin mübārek tiřini sındurmaq nefske zaħmat tegürmek turur, ol cihatđın řabur qıldı, řevāb üçün qarġamadı (9) tēp aymıřlar.

Peyġāmbar 'as'nuġ 'amması bar erdi, atasınıġ qız qarındařı, 'Ātike atlıġ. Ol keldi, taqı Abū Leheb (10) qatınġa kirdi taqı aydı: Ey qarındařım Abū Leheb, bu uyamız oġlı Muħammedke Mekke ġalqı artuq zaħmat tegrü başladılar. Burun (11) qarındařımız oġlı Abū Tālibdin qorqar erdiler. Ol vefātı bolġandın berü körer-men, üküř zaħmat tegrü tururlar. Sen taqı (12) Abū Tālib menġizlig atası qarındařı turur-sen. Abū Tālib saqlamıř tēġ sen taqı saqlasaġ, ne bolġay? tēp derġöst qıldı (13) erse, Abū Leheb taqı qabül qıldı taqı Muħammedni qatınġa keltürdi. Taqı çıqtı, Mekke ġalāyıqınġa, Qurayř qabılasınġa i'lām (14) qıldı: Bu kündin soġ Muħammadqa hēç kimerse qatılmasun. Eger qatılur bolsalar, ol kiřilerke mundaġ qılġay-men, andaġ qılġay-men (15) tēp tehdİd u tefzİ' qıldı erse, bu sözni Abū Cehl 'al eşitti taqı Qurayřlıarnı yıġıp yıġıp keldi taqı aydı: Yā Abā Leheb, (16) eşittük kim Muħammed dġininge kirmiř-sen, ataġ 'Abdu'l-Muṭṭalib dġinidin yüz ewürmiř-sen tēdi erse, Abū Leheb aydı: Men Muħammed (17) dġininge kirmedim, atam 'Abdu'l-Muṭṭalib dġinidin yüz ewürmedim, velikin kördüm, bu uyam oġlı Muħammedke ġalāyıq üküř zaħmat [14] (1) tegrü başladılar erse, yaq yawuqluq ġaqqını saqlap qatınġa keltürdüm ġalāyıqlar artuq zaħmat tegürmesünler tēp. (2) Bir kün Abū Cehl 'al yārānları birle meřveret qıldı. Nē iř qılġay-miz kim Abū Lehebni Muħammeddin ađırġay-miz? (3) tēp aydı erse, yārānları aydılar: Siz beyān qılınġ tēdiler erse, Abū Cehl 'al aydı: Barınġ, Abū Lehebni ündenġ! (4) Menim ġātırımqa bir söz tüřti, anı Abū Lehebdin sorayın tēdi erse, bardılar, Abū Lehebni ündediler. Abū Cehl 'al (5) aytur: Yā Abā Leheb, Muħammed seniġ ataġ 'Abdu'l-Muṭṭalibniġ ornı qayu yer turur tēp aytur? tēdi erse, Abū Leheb aydı: Men Muħammedke (6) sormıřım yoq. Abū Cehl aydı: Bargıl ġālġ, sorup kelgil! tēdi erse, Abū Leheb bardı taqı aydı: Yā Muħammed, benim atam 'Abdu'l-Muṭṭalib (7) ornı maġāmnı qayu yer turur? tēdi erse, Peyġāmbar 'as bildi kim bu kāfirlar mekri ġilesi turur tēp. Müteġayyir boldı taqı (8) aydı: Seniġ ataġ 'Abdu'l-Muṭṭalibniġ yeri bir mu'ayyen yer turur tēdi erse, Abū Leheb bardı taqı Abū Cehlqa andaġ aydı erse, Abū Cehl (9) aydı: Yā Abā Leheb, yana sorġıl kim ol mu'ayyen yer kim tēp aydıġ, ol yerniġ atın ayġıl, ne yer turur tēp. Yana kelip sordı erse, (10) Peyġāmbar 'as aydı: Ol yerniġ atı cehennem turur, ya'nġ